

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXX. Licèt vndique.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Archidiaconus Castellanus obstitit, & impediuit, ne literæ eius pro publica con-
 cione legi possent: quam obrem à Patriarcha, vnâ cum Ecclesiæ eius, interdicto sub-
 iectus est. Hac quæstione ad Papam In-
 noc. III. relata, alijs delegatis Iudicibus
 mandat, vt si veritate inquisita, ipsis con-
 stiterit, quod in literis secundis expressa
 mentio facta non sit de prioribus, tum
 sententiam interdicti latam à Patriarcha
 confirmet, & obseruari faciant, donec ei-
 dem Patriarchæ de illata iniuria suffici-
 enter satisfactû sit: Quandoquidem prio-
 res iudices potuerunt causæ illum articu-
 lum subdelegare Patriarchæ, consequen-
 ter is coercitionem habuit erga volentes
 eum impedire, cum alioquin iurisdictio
 inutilis & illusoria foret. Sin autem con-
 stiterit, priores literas per secundas legiti-
 mè reuocatas fuisse, tum sententiam in-
 terdicti irritam pronuntient: propterea
 quod priores iudices, potestate sua in hac
 causa priuati, nullam iurisditionem, aut
 coercendi potestatem deriuare potuerint
 in Patriarcham. Ita habetur secundum in-
 tegram huius c. lectionem.

SUMMARIUM.

1. *Subdelegatus Papæ non merus executor, potest coercere seu punire inobedientes & impediens eum in exercitio iurisditionis.*
2. *Qui ob manifestam iniuriam contraxit censuram, non debet prius ab ea absolui in externo foro, quam parti læsæ satisfecerit.*

NOTANDVM I. Literæ posteriores in
 eadem causa impetratæ ad alios iudices,
 censentur subreptitiæ, si in ijs non fiat men-
 tio literarum priorum. Ita etiam habetur in
 cap. 3. de rescript. & cap. 2. de dolo, & contu-
 macia.

His addi debet, quod non sufficiat fieri
 mentionem literarum, non obstantibus lite-
 ris, si quas alijs dedimus, sed opus esse men-
 tione speciali literarum ad priores Iudices
 in hac causa datarum, vti constat ex c. bonæ,

3. de confirmat. vtili & inutili: Nam reuoca-
 tio potestatis delegatæ censetur esse odiosa:
 quia cedit in cōtemptum priorum iudicium,
 nisi causa afferatur, cur talis mutatio facienda
 sit, arg. c. vt debitus, 69. de appellat. & videri
 potest Barbat. hic col. 1. & 2. Imola n. 6.

NOTANDVM II. Subdelegatus Papæ
 potest coercere, seu punire inobedientes, at-
 que impedire eum volentes in exercitio iu-
 risditionis. Id verò intelligi debet, si non
 nudum ministerium aut mera executio ali-
 cui demandata sit, sed articulus aliquis iuris-
 dictionalis. Quare colligere debemus, Pa-
 triarchæ non fuisse mandatum, vt declaratio-
 nem à prioribus Iudicibus de nullitate ex-
 communicationis factam duntaxat promul-
 garet; sed vt post causam ab ipso cognitam
 promulgaret. Alioquin enim, si Patriarcha
 merus executor seu Minister fuisset, non
 potuisset dicere Innoc. eum iurisditionem
 à Iudicibus ipsi hanc causam delegantibus
 accepisse, & ideo coercitionem habuisse, cum
 iurisdictio sine potestate coercendi delusoria
 sit. Ita bene notauit hic Barbat. col. 8.

NOTANDVM III. Qui ob manifestam
 iniuriam censuram contraxit, non debet pri-
 us ab ea absolui in externo foro, quam parti
 læsæ satisfecerit. Ita habetur etiam in c. ex
 parte, 23. & seq. de verb. signif. & c. 2. de sent.
 excom. in 6. & notat Gl. hic ver. satisfactum.
 Abb. in c. cum contingat, 36. n. 1. hoc tit. Sed
 vide quæ dixi lib. 1. tr. 5. p. 2. c. 6. q. 2. dicto 4.

CAPITVLVM XXX.

Licet vndique.

PARAPHRASIS.

Papa tribus Iudicibus causam commiserat
 adiectâ clausulâ, si omnes interesse non
 possint, vt duo exequantur: Postea vnus
 Iudicum alteri vices suas commisit; ter-
 tius autem vt suspectus merito recusatus
 fuit. His positis, ille qui vices suas commi-
 sit, è vita excedit; quæritur hoc casu, an su-
 perstes collega in causâ procedere possit
 tum suo, tum defuncti nomine. Respon-

M m m m 2 det

det Innocent. III. distinguendum esse: Si ante mortem illius iurisdictione vti non cœpit, non potest solus iudicare: quia mandatum seu delegatio ipsi facta morte mandantis expiravit, cum res integra esset: sin autem ante mortem mandantis iurisdictione mandata vti cœpit, procedere potest iudicando suo, & alterius iam defuncti, nomine.

S V M M A R I V M.

1. *Iurisdictione delegata, aut subdelegata morte committentis expirat, si res tunc integra sit.*
2. *Expirat etiam subdelegati iurisdictione, re integra, si causa delegata sit à Principe alicui ratione dignitatis suæ, eo deposito, vel renunciante, aut ad aliam dignitatem translato.*
3. *Idem est, si alicui à Papa causa delegata sit intuitu personæ, si ea deposita sit à dignitate, vel Canoniatu. secus est, si dignitati, vel Canoniatu renunciauit, vel alio translatus est.*
4. *Si primus delegans mortuus est, vivat verò delegatus, subdelegati iurisdictione non expirat, causâ nondum cœpta: mortuo autem delegato, & superstite primo delegante, extinguitur subdelegati iurisdictione, si eâ nondum vti cœperat.*

NOTANDVM I. Etsi in rescripto positum sit, vt duo procedant, nihilominus vnus alteri vices suas committere potest, ita vt ille duplici iure ac nomine in causa procedat. *Qua de re dictum est supra.*

1. **NOTANDVM II.** Iurisdictione delegata, aut subdelegata morte committentis expirat, si causa tunc integra sit, seu nondum cœpta per citationem partis, vti dictum est supra in c. gratum 20.

QVÆRITVR primò: Si iudex delegatus à dignitate depositus sit, vel renunciarit, vtrum subdelegatus procedere possit, si res integra sit. Respondeo & dico I. Si causa à Principe delegata sit intuitu dignitatis suæ,

eo deposito, vel renunciante, aut ad aliam dignitatem translato, expirat iurisdictione subdelegati ab ipso, si res integra sit. Ita docet Gl. hic ver. re integra, quam sequitur Imola hic num. 25. Quia mors naturalis & civilis æquiparantur, quando eadem militat ratio, vt in casu proposito: Quandoquidem æquè per depositionem, ac per mortem naturalem iurisdictione delegato aufertur, si in dignitate eius fundata sit.

Contrarium tamen ex Hostiensis docent hic Abb. num. 7. Barbat. col. 10. Nam hoc casu delegatus censetur eo iure causam subdelegare, quo eam accepit: accepit autem eam iure dignitatis, non personali: quare cum dignitas per depositionem non expirat, consequens est, vt nec subdelegatio eius intuitu facta expiret, argum. c. si gratiosus, 5. de rescript. Resp. maiorem esse negandam. Quia, ordinariè loquendo, delegatio, aut subdelegatio non procedit à dignitate, sed à persona; aded, vt etiam Papæ mandata atque commissiones ab auctoritate personæ procedere censentur, non ab ipsa dignitate, aut sede, quæ semper permanent: alioquin falsum esset, eas morte Pontificis extingui, si res integra sit, c. relatum, 19. hoc tit. c. si cui, 36. de præbend. in 6. Verum quidem est, quod dignitas, seu sedes v. g. Apostolica sit causa & radix potestatis seu auctoritatis, ex qua promanant rescripta; proximè tamen procedunt ab auctoritate personæ, non dignitatis: nisi expressè addatur, *Sedes Apostolica tibi committit.* Hoc enim casu per mortem Pontificis non expiraret commissio, tametsi res integra esset. *Qua de re videri potest Sanchez cit. Disp. 28. num. 44.* Accedit his, quod idem Sanchez eodem loco annotauit; Inferiores Principe non posse iurisdictionem contentiosam alijs delegare, ita vt sit perpetua, seu vt mortuo delegante non expiret, si res integra sit.

Dico II. Si causa alicui à Papa delegata sit intuitu personæ, tunc eâ deposita à dignitate, vel Canoniatu, expirat iurisdictione subdelegati, si res integra sit: *secus*

Cum in iure.

PARAPHRASIS.

Aliquis asserens se Apostolicæ Sedis delegatum, mandat Ordinario loci hoc modo: Auctoritate, qua fungor, iniungo tibi, vt Titium denunties excommunicatum: Sed Ordinarius dubitat de commissione illi à Sede Apostolica facta, vtrum mandatum sibi iniunctum exequi teneatur. Respondet Innoc. III. quòd non teneatur exequi, nisi de mandato Apostolico certa ipsi fides fiat.

SUMMARIVM.

1. *Nisi delegatus de delegatione sua fidem authenticam faciat, non est ei necessarium parendum.*
2. *Anie litis contestationem pars litigans opponere potest defectum iurisdictionis, seu delegationis.*
3. *Si delegatus intelligat oppositionem frivolam esse, aut malitiosè opponi, cogere potest ad parendum.*
4. *Is, pro quo delegatus sententiam tulit, curet etiam mandatum seu commissionem coram Iudice, presente parte, à Notario registrari ac transcribi.*

NOTANDVM Vn. Nisi delegatus de delegatione sua fidem authenticam faciat, non est ei parendum. Consentit c. cum contingat 24. de rescript. Ratio est: Quia factum non præsumitur, sed probari debet; præsertim si allegetur in alterius præiudicium, vti hic docet Barbat. col. 2. & 4. & dixilib. 1. Th. mor. tr. 1. c. 5. n. 30. Idemque dici debet de quibuscunque mandatarijs, procuratoribus, sed & legatis Apostolicis circa speciales facultates, vt ijs fides haberi debeat, mandatum vel commissionem exhibendam esse. Qua de re Felinus hic n. 11.

Sed declarari debet primò: Quòd aliquis possit quidem exigere literas delegationis, aut mandati, sed non debeat, si sine illis fi-

M m m m 3 dem

secus verò dicendum, si dignitati, vel canonicatui renuntiauit, vel alio translatus est. Ratio vtriusque partis est: Quia dum res integra est, iurisdictione delegata censetur potius pertinere ad delegantem, vel subdelegantem, ab eoque dependere sicuti dixi in c. gratum, 19. hoc tit. Consequenter si ille deponatur, vel alia ratione statum incompossibilem assumat, vt iurisdictione ipsi auferatur, non poterit amplius in persona delegati, vel subdelegati fundari. Sin autem delegatus renuntiet, aut transferatur, nihilominus retinet iurisdictionem in ordine ad illam causam, vti dixi eod. c. gratum, q. 19. consequenter etiam in subdelegato eius iurisdictione fundari potest.

QUÆRITVR secundò: Vtrum subdelegatus procedere possit, si primus delegatus mortuus sit, viuat verò delegatus; aut vice versa, delegatus mortuus sit, viuat verò primus delegatus. Respondeo & Dico I. In priore casu refert, vtrum causa (si tota subdelegata fuerat) cœpta sit, necne. Si nondum cœpta, expirat iurisdictione: Quia subdelegatus subrogatur delegato: ergo sicuti huius iurisdictione cessat per mortem delegantis, re integra; ita & subdelegati, argum. c. penult. eod. in 6. Sin autem cœpta est causa à subdelegato, non expirat eius iurisdictione; quæ in ipso radicata est, argum. c. penult. hoc tit. & docet Sanchez lib. 8. disp. 28. n. 37.

Dico II. In altero casu, si nimirum mortuo delegato, superstes sit primus delegatus, extinguitur iurisdictione subdelegati, si eam nondum vti cœperat, sicuti valde probabiliter docet idem Sanch. n. 36. ex ratione l. more, 13. de iurisdictione. Cum enim Principis delegatus potestatem subdelegandi ex lege, ad eumque veluti ordinariam habeat, vti notauit Abb. hic n. 4. sequitur, quòd ipse sit radix ac fundamentum potestatis subdelegatæ, quæ proinde extinguitur ruente delegato, seu eo qui subdelegauit. Excipit. Nisi delegatus non suo nomine, sed auctoritate ac potestate sibi tradita à primo delegante subdeleget, tunc ipso mortuo, siue viuat siue non viuat delegatus, expirat iurisdictione, si causa integra seu nondum cœpta sit.